

Roefie Hueting ontwierp het Duurzaam Nationaal Inkomen

Dr. Roefie Hueting is de eerste milieu-econoom in Nederland en een van de eersten wereldwijd. Hij kwam begin jaren zeventig tot de conclusie dat in het nationaal inkomen de correcte prijzen van geproduceerde goederen niet kunnen worden bepaald omdat dit ook niet mogelijk is voor de functies van natuur en milieu die door productie en consumptie deels of geheel verloren gaan. Het door hem ontworpen duurzaam nationaal inkomen (DNI) is een productieniveau dat de fysieke levensomstandigheden van komende generaties niet bedreigt. De raming van het DNI gaat uit van veronderstelde voorkeuren voor milieuduurzaamheid en leidt tot sterk veranderde prijsverhoudingen tussen wél en niet milieubelastende goederen. In zijn vakgebied is hij volgens wetenschappers wereldvermaard.

Roefie Hueting (Den Haag, 1929) ging na zijn gymnasium diploma A en B (1948, 1949) economie studeren (1951-1959). Van 1959 tot 1962 werkte hij in de accountancy. Van 1963 tot 1969 was hij werkzaam in arbeidsmarktonderzoek, sinds lang zijn grootste interesse, eerst bij het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, later bij Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Half jaren zestig begon hij te publiceren over de relatie groei en milieu. Die publicaties verschenen in de bundel 'Wat is de natuur ons waard' (1970, Wereldvenster). In 1969 verhuisde hij op aanbeveling van Tinbergen naar het Centraal Bureau voor de Statistiek, waar hij de hoofdafdeling Milieustatistiek oprichtte, die hij tot eind 1994 leidde, en waar hij tot 2000 werkzaam bleef. Cijfers in fysieke eenheden over milieubelasting liggen volgens Hueting ten grondslag aan cijfers in monetaire eenheden. Door deze eenheden af te zetten op verschillende assen van een diagram ontwierp hij een cijfermatige relatie tussen ecologie en economie. In 1974 promoveerde hij cum laude bij Jan Pen, Universiteit van Groningen, op de studie 'Nieuwe schaarste en economische groei: meer welvaart door minder productie?' Tussen 1965 en 2007 publiceerde hij meer dan honderdvijftig artikelen. Van de Engelse publicaties, rond de helft, maakte Robert Goodland een bibliografie (Elgar, 2001).

De kern van Huetings werk is het onderscheiden van de vele gebruiksmogelijkheden van de niet door de mens gemaakte fysieke omgeving: water, lucht, bodem, grondstoffen (zoals olie), de levensondersteunende systemen zoals de waterkringloop en planten- en diersoorten, die hij milieufuncties noemde of kortweg functies. De mens is hiervan voor 100% afhankelijk. Wanneer het gebruik een functie ten koste gaat van het gebruik van een andere functie of dat in de toekomst dreigt te doen of wanneer eenzelfde functie door overmatig gebruik afkalft, zijn milieufuncties per definitie schaarse, dus economische goederen geworden. De hiermee inherente waardevermindering van nihil tot positief weerspiegelt een kostenstijging: het herkrijgen van een functie vergt een offer. De in het nationaal inkomen (NI) gemeten productie voegt dan niet alleen waarde toe maar doet ook waarde teniet. Omdat de niet geproduceerde fysieke omgeving buiten het NI staat, wordt dit economisch waardeverlies - de verliezen van schaarse milieufuncties - daarom logischerwijs niet geboekt. Daarom moet een NI worden aangevuld met een DNI.

Tussen 1983 en 1989 was Hueting schrijvend lid van de UNEP-World Bank Working Group on Environmental Accounting. De resultaten werden gepubliceerd in 'Environmental

Accounting for Sustainable development' (UNEP, The World Bank, 1989). In zijn bijdrage 'Correcting national income for environmental losses: towards a practical solution' stelt Hueting voor om uitgaande van veronderstelde preferenties voor milieuduurzaamheid de kosten te ramen van maatregelen die nodig zijn voor het bereiken van fysieke duurzaamheidnormen voor de beschikbaarheid en kwaliteit van vitale milieufuncties, zoals de functie 'drinkwater' van de milieucomponent water, en deze kosten te gebruiken als basis voor de raming van een DNI.

In 1991 publiceert hij samen met Jan Tinbergen voor de World Summit on Sustainable Development (WSSD) in Rio (1992) de paper 'GDP and market prices: wrong signals for sustainable economic success that mask environmental destruction' in de bundel 'Environmentally sustainable economic development: building on Brundtland' (gepubliceerd door UNESCO, Island Press en World Bank). De paper bevat een raming van het duurzaam wereld inkomen dat uitkomt op rond 50% van het wereld inkomen. Door het CBS, RIVM en het Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM) zijn meer geavanceerde ramingen met behulp van een economisch model gemaakt van het DNI van Nederland voor 1990, 1995 en 2000 die eveneens uitkomen op rond 50% van het NI. In de periode 1990-2000 blijkt Nederland verder van milieuduurzaamheid te zijn afgedreven: de afstand tussen NI en DNI is met ruim 10 miljard euro toegenomen.

In 1994 ontvangt Hueting de UN 'Global 500 Award'. In 1999 wordt in de Academie van Wetenschappen te Amsterdam een internationaal symposium aan Huetings werk gewijd, waaraan 's-werelds de meest toonaangevende milieueconomen deelnamen. Hun bijdragen, de antwoorden hierop van Hueting en een opstel van Hueting en ir. Bart de Boer over het DNI zijn gebundeld in 'Economic growth and valuation of the environment: a debate'(Elgar, 2001). Het eerste exemplaar hiervan werd door milieuminister Jan Pronk aangeboden aan de president van de World Bank op een aan het DNI gewijd symposium te Washington D.C. In 2002 presenteerde Hueting papers over het DNI op de WSSD in Johannesburg, op het aan het DNI gewijde OECD seminar te Parijs en op de Pugwash conferentie Sharing the Planet te Groningen (gepubliceerd in een bundel met dezelfde naam – Eburon, 2003). Voorts gaf hij gastcolleges en consultancies in vele landen c.q. staten in Europa, VS, Azië, Afrika en Zuid-Amerika en rond 100 interviews.

Hueting is blij dat na veel tegenwerking toch DNI's voor Nederland zijn geraamd, maar teleurgesteld dat ondanks toezeggingen aan de Tweede Kamer geen middelen beschikbaar zijn gesteld voor DNI ramingen in (ontwikkelings)landen, modelverbeteringen en verdieping van de theorie.

Behalve een voortreffelijk econoom is Hueting ook jazzpianist. Hij richtte in 1949 de Down Town Jazzband op, waarmee hij rond 250 stukken registreerde op 78 toeren, LP en CD. Zijn laatste CD (2005) bestaat uit eigen composities, voornamelijk gespeeld als piano solo. Thans is hij nog actief met zijn Tradd Jazz Duo (piano-bassax) en als pianist.